

“... ”

Bursa İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü görevlilerince yapılan trafik denetiminde, ... idaresindeki davacı şirkete ait 16 S 0202 plaka sayılı minibüs cinsi araç ile “drift” yapıldığından bahisle aracın altmış gün süre ile trafikten men edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır. ... araç sahibi olmayıp, davacı şirkette şoför olarak çalışmaktadır.

Anayasa'nın 38. maddesinde “Ceza sorumluluğu şahsidir.” hükmü yer almaktadır. Ceza hukukunun temel ilkelerinden olan ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi; bir kimsenin işlemediği bir fiilden dolayı cezalandırılmaması demektir. Diğer bir anlatımla, bir kimsenin başkasının fiilinden sorumlu tutulamamasıdır. Söz konusu maddede adli ve idari cezalar arasında bir ayırım yapılmamıştır. Dolayısıyla, İdari makamlar tarafından tesis edilen ve muhataplarının hak ve menfaatlerini kısıtlayan idari işlemlerin de ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine tabi olduğu açıktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden bir de belirlilik ilkesidir. Belirlilik ilkesi; yasal düzenlemelerin gerek kişiler gerekse idare yönünden herhangi bir duraksamaya veya kuşkuya yer vermeyecek derecede açık, net ve anlaşılabilir olması demektir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek amacıyla yürürlüğe konulmuştur. Kanun'un 3.maddesinde şoför, karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişi olarak; araç sahibi ise, araç için adına yetkili idarece tescil belgesi verilmiş veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişi olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlardan şoför ile araç sahibinin her zaman aynı kişi olmayacağı anlaşılmaktadır.

Diğer yandan, ülkemizde ticari anlamda taşımacılık yapılmasında çoğu zaman araç şoförü ile araç sahibi aynı kişi olmamaktadır. Dolayısı ile karayollarındaki trafik ile ilgili hukuki düzenlemelerin yukarıda yer alan ceza sorumluluğunun şahsiliği ve belirlilik ilkelerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

26/10/2018 tarih ve 30577 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7148 sayılı Kanun ile 2918 sayılı Kanun'un 67. maddesinin 1. fıkrasına (d) bendi eklenmiş, bu fıkra ile “Herhangi bir zorunluluk olmaksızın, karayollarında dönüş kuralları dışında bilerek ve isteyerek aracın el freninin çekilmesi suretiyle veya başka yöntemlerle aracın ani olarak yönünün değiştirilmesi veya kendi etrafında döndürülmesi yasaktır.” kuralı getirilmiştir. Ayrıca aynı maddenin değiştirilen 2. fıkrasına “Aynı fıkranın (d) bendi hükümlerine uymayan sürücülere 5.010 Türk lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri altmış gün süreyle geri alınır. Ayrıca, araç altmış gün süre ile trafikten men edilir.” hükmü eklenmiştir. Bu kurala uyulmaması dununu için düzenlenen yaptırım, her ne kadar araç şoförünün araç sahibi olması durumunda yukarıda izah edilen ceza sorumluluğunun şahsiliği ve belirlilik ilkelerine aykırı olmasa da, araç şoförünün araç sahibi olmaması durumunda aracın altmış gün süre ile trafikten men edilmesi yaptırımı bir kimsenin başkasının fiilinden sorumlu olması sonucunu doğurmaktadır.

Sonuç olarak, davacıya ait aracın altmış gün süre ile trafikten men edilmesi sonucunu doğuran 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun “Araç manevralarını düzenleyen kurallar”

başlıklı 67. maddesinin 2. fıkrasının 3. cümlesinde yer alan “Ayrıca, araç altmış gün süre ile trafikten men edilir.” hükmünün, araç sahibinin şoför olmaması durumunu düzenlemediği, araç sahibi ile şoförün farklı kişiler olması durumunda Anayasa’nın yukarıda yer alan ceza sorumluluğunun şahsiliği ve belirlilik ilkelerine aykırılık teşkil ettiği görüşüyle Anayasa Mahkemesi’ne başvurulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun “Araç manevralarını düzenleyen kurallar” başlıklı 67. maddesinin 2. fıkrasının 3. cümlesinde yer alan “Ayrıca, araç altmış gün süre ile trafikten men edilir.” hükmünün Anayasanın 2., 5., 10., 13., 38. ve 49. maddelerine aykırı olduğu düşüncesi ile iptali için Anayasa Mahkemesi’ne gidilmesine, dava dosyasının tüm ekleriyle birlikte oluşturulacak suretinin Anayasa Mahkemesi’ne sunulmasına, iş bu karar ile dosya suretinin Anayasa Mahkemesi’ne ulaşmasından itibaren 5 ay süre ile karar verilinceye kadar davanın bekletilmesine, beş ay içerisinde karar verilmez ise davanın mevcut mevzuata göre sonuçlandırılmasına, 11/12/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”